

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«Затверджую»
Голова приймальної комісії
Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
проф. Юрій ЛЯННОЙ
«15» березня 2025 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

до аспірантури

зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

(за спеціалізаціями)

Розглянута на засіданні
приймальної комісії
«15» березня 2025 року
Протокол № 7

Суми 2025

Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями).

Програма ухвалена на засідання кафедри бізнес-економіки та адміністрування 13 березня 2025 р. протокол № 8.

Завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування

_____ Вікторія БОЖКОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту до аспірантури з економіки сформована відповідно до освітньої програми підготовки фахівців спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями).

Метою вступного іспиту до аспірантури для здобуття кваліфікації доктора філософії з економіки є визначення системності та фундаментальності фахових теоретичних знань, умінь та практичних навичок вступників. Програма складається на основі фахових дисциплін освітнього ступеня «магістр».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми абітурієнти повинні мати освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст» або «магістр» за однойменною спеціальністю та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних та конкретно-економічних наук.

Характеристика змісту програми. Особливістю програми є те, що вона побудована за функціональними модулями, має міжпредметний характер і інтегрує знання відповідно до таких модулів професійних знань:

1. Загальні основи економічного розвитку.
2. Основи ринкової економіки та ринкова інфраструктура.
3. Підприємство та підприємництво.
4. Національна економіка.
5. Світова економіка.

Модулі програми відповідають функціям, для виконання яких має бути підготовлений аспірант за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями). Згідно з чинною освітньо-кваліфікаційною характеристикою зазначеної спеціальності до таких функцій належать: аналітична, планова, організаційна, обліково-статистична, контрольна та інформаційна.

У кожному модулі інтегруються матеріали певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні, прикладні питання та матеріал операційного характеру, що дає можливість виявити знання й уміння використовувати категорійний апарат, методи обґрунтувань і розрахунків за окремими функціями економіста.

Абітурієнти мають продемонструвати як загальнотеоретичну підготовку, так і знання певних галузей економіки, а також, вільне володіння понятійною системою, правильне вибудовування описових, порівняльних та класифікаційних характеристик економічних явищ та закономірностей.

Програма містить список літератури, що сприятиме підготовці до іспиту, систематизації та узагальненню знань вступників із економіки.

Форма проведення – усний іспит. Структура екзаменаційного білета: екзаменаційний білет з фахового випробування складається з 3-х запитань відкритого типу, які характеризують особливості макро- та мікроекономіки, специфіки економіки суб'єктів підприємництва і тенденцій економічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівнях.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ЕКОНОМІКИ

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Предмет і методи економічної науки

Економіка як сфера життєдіяльності людей і об'єкт економічного дослідження. Виробництво, розподіл, обмін, споживання. Обмежені ресурси і безмежні потреби. Економічні відносини, їх суб'єкти. Предмет економічної науки. Мета економічного дослідження. Економічні закони та необхідність їх пізнання. Еволюція поглядів на предмет економічної науки. Функції економічної науки. Значення економічних знань для суспільства та окремої людини. Позитивна та нормативна економіка. Значення економічної науки в умовах сучасної України. Етапи, методи та засоби економічного дослідження. Роль абстракції. Класифікація. Узагальнення. Індукція та дедукція. Гіпотеза. Моделювання. Розроблення економічної теорії та обґрунтування економічної політики. Зв'язок економіки з іншими науками про суспільство, природу і людину.

2. Економічні потреби та економічні інтереси

Зміст економічних потреб, їх класифікація. Розвиток потреб. Безмежність потреб. Закон зростання потреб і механізм його дії. Виробництво як визначальний фактор формування та розвитку потреб. Теорії потреб (мотивацій). Теорія потреб А. Маслоу. Споживчі блага як засіб задоволення потреб. Структура споживчих благ. Корисність споживчого блага. Граничне споживче благо і гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Споживчий вибір. Економічні інтереси, їх сутність і види, роль у задоволенні потреб. Завдання суспільства у поєднанні інтересів.

3. Виробництво та його фактори: земля, праця, капітал, підприємницькі здібності

Економічний зміст виробництва. Основні елементи виробництва: праця, предмети праці, засоби праці. Продукт як результат виробництва. Розвиток виробництва. Технологічні способи виробництва. Технологічний спосіб виробництва в Україні. Організаційні форми виробництва: поділ праці, обмін діяльністю, управління. Структура виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Первинне, вторинне і третинне виробництво. Фактори (ресурси) виробництва: земля, праця, капітал, здатність до підприємництва. Зростання ролі особистого фактора.

4. Виробничі ресурси та проблема економічного вибору

Виробничі ресурси, їх види. Обмеженість ресурсів. Відтворювані та невідтворювані ресурси. Виробничі можливості. Ефективність використання ресурсів. Повна зайнятість і повний обсяг виробництва. Альтернативні варіанти використання ресурсів. Альтернативна вартість. Крива виробничих можливостей та чинники її зміщення. Закономірності економічної поведінки виробника. Гранична виручка та граничні витрати. Закон спадної продуктивності факторів (ресурсів) виробництва.

5. Економічні системи

Сутність економічної системи. Типи та еволюція економічних систем. Економічні системи ринкової та планової (командної) економіки, принципи їх

функціонування та моделі економічного кругообігу. Змішана економіка розвинутих країн. Перехідні (постсоціалістичні) економіки. Економічна система сучасної України.

6. Ринок. Ринкове розв'язання основних проблем економіки

Ринок як підсистема ринкової економіки. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин. Об'єктивні умови виникнення ринку та його сутність. Характерні риси та основні принципи функціонування ринку. Сучасні теорії ринку. Структура та види ринку. Критерії класифікації ринків. Особливості розв'язання основних проблем економіки «що виробляти», «як виробляти», «для кого виробляти» в умовах ринку. Функції ринку. Роль ринку у виявленні та узгодженні економічних інтересів. Ринкова конкуренція, її види та методи конкурентної боротьби. Досконала і недосконала конкуренція. Ринок і регулююча роль держави.

7. Товарне виробництво – основа ринкової економіки

Форми організації суспільного виробництва: натуральне господарство та товарне виробництво. Сучасне товарне виробництво. Товар. Вартість товару. Закон вартості. Теорії вартості.

8. Гроші: їх функції та види

Виникнення, сутність та роль грошей у функціонуванні ринку. Функції грошей. Еволюція грошей. Види грошей. Паперові гроші. Замінники грошей. Банківські рахунки. Грошова маса. Кількість грошей, необхідна для грошового обігу. Інфляція. Грошові системи. Конвертованість грошей. Суспільна цінність грошей. Гроші в Україні.

9. Економічний механізм ринкового саморегулювання

Взаємозв'язок попиту, пропозиції, конкуренції та ціни. Попит. Функція попиту від ціни та її графічне зображення. Закон попиту. Нецінові чинники попиту. Еластичність попиту. Пропозиція. Функція пропозиції від ціни та її графічне зображення. Закон пропозиції. Нецінові чинники пропозиції. Еластичність пропозиції. Взаємодія попиту та пропозиції і утворення ринкової ціни. Ціна ринкової рівноваги. Явища дефіциту та надлишку товарів. Роль конкуренції в утворенні ринкової ціни та урівноваженні попиту і пропозиції. Конкуренція і монополія. Діяльність держави у захисті конкуренції. Антимонопольне законодавство.

10. Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці

Поняття та структура ринку виробничих ресурсів. Спільні риси ринків ресурсів. Ринок землі. Особливості попиту на землю та пропозиції землі. Ціна землі. Рента. Комерційна рента. Економічна рента. Механізм формування ренти. Ринок праці. Особливості попиту та пропозиції на ринку праці. Заробітна плата та її форми. Чинники диференціації заробітної плати. Роль держави та профспілок у формуванні заробітної плати. Мінімальна заробітна плата. Вплив інфляції на заробітну плату. Ринок праці та заробітна плата в Україні. Ринок капіталів. Особливості попиту та пропозиції на ринку капіталів. Позичковий процент. Ставка позичкового процента. Диференціація ставок позичкового процента. Ринок капіталів в Україні. Ринок цінних паперів. Акція. Облігація. Попит та пропозиція на ринку цінних паперів. Курс

акції. Ринок цінних паперів в Україні. Ринок інформації. Розподіл та перерозподіл доходів. Крива Лоренца. Проблема бідності.

11. Ринкова інфраструктура

Поняття ринкової інфраструктури, її значення та елементи. Товарні та фондові біржі, їхні функції. Механізм функціонування та операції бірж. Банки. Банківська система. Функції банків. Операції банків. Інвестиційні фонди, довірчі товариства, страхові компанії, інші фінансово-кредитні посередники. Служби зайнятості. Організаційно-дослідна інфраструктура: інформаційно-консультативні фірми, аудиторські організації тощо. Ринкова інфраструктура в Україні.

12. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Поняття та основні ознаки підприємства, його функції. Види підприємств. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Індивідуальне підприємництво (одноосібне володіння). Господарські товариства, визначальні риси, переваги і недоліки. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Товариство з повною відповідальністю. Командитне товариство. Вимоги щодо організації господарських товариств. Управління товариством. Розподіл прибутку. Акціонерні товариства. Сутність переваги і недоліки. Види акціонерних товариств. Вимоги щодо організації акціонерних товариств. Акції: визначення і види. Управління акціонерним товариством. Розподіл прибутку. Зв'язок окремого підприємства з національною економікою в цілому. Підприємництво. Види підприємницької діяльності. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності. Кругообіг капіталу, його функціональні форми. Швидкість обороту. Оборот капіталу підприємства. Основний та оборотний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Амортизація. Оборотні засоби. Активи підприємства. Суть, умови та види підприємницької діяльності. Ризик у підприємницькій діяльності та його види. Венчурний бізнес. Система франчайзингу. Підприємництво в Україні.

13. Витрати виробництва та підприємницький дохід

Поняття витрат виробництва. Економічні витрати. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат. Альтернативні витрати. Явні (зовнішні) і неявні (внутрішні) витрати. Витрати короткострокового і довгострокового періодів. Короткострокові постійні та змінні витрати. Загальні, середні, граничні витрати. Поняття доходу. Розрахунок доходу. Валовий дохід (загальний виторг) і середній дохід. Загальний і граничний дохід. Прибуток. Розрахунок прибутку. Бухгалтерський і економічний прибуток. Нормальний прибуток. Валовий та чистий прибуток. Прибутковість капіталовкладень (інвестицій) підприємства та рентабельність його основної діяльності. Підприємницький дохід, його структура та розподіл. Чинники підприємницького доходу. Правило максимізації прибутку. Розподіл та використання підприємницького доходу в Україні.

14. Національна економіка та результати її діяльності

Поняття економіки як цілого. Суб'єкти макроекономічних відносин.

Відповідність сукупних доходів і сукупних витрат, сукупного попиту і сукупної пропозиції як прояв макроекономічної цілісності. Система національних рахунків. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Кінцева і проміжна продукція. Додана вартість. Обчислення ВВП за сумою доданих вартостей. Обчислення ВВП за видатками. Обчислення ВВП за доходами. Використання ВВП для визначення динаміки національного виробництва та міжнародних порівнянь. Номінальний і реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Інші макроекономічні показники, їх значення та методика їх розрахунку: чистий внутрішній продукт, національний доход, сукупний особистий доход. ВВП в Україні та шляхи його зростання.

15. Макроекономічна рівновага та механізм її забезпечення

Досягнення макроекономічної рівноваги як фундаментальна проблема економіки. Класичні та кейнсіанські погляди на механізм формування макроекономічної рівноваги. Історична зумовленість та значення кейнсіанства. Класичний підхід у сучасній Україні. Неокласичні погляди на проблеми досягнення макроекономічної рівноваги. Поняття сукупного попиту. Графічне відображення сукупного попиту. Фактори сукупного попиту. Вплив нецінових факторів на сукупний попит. Сукупна пропозиція. Поняття сукупної пропозиції. Крива сукупної пропозиції: кейнсіанський і класичний погляди. Фактори сукупної пропозиції. Вплив нецінових факторів на сукупну пропозицію. Макроекономічна рівновага. Графічне відображення макроекономічної рівноваги. Рівновага на кейнсіанському відрізку кривої сукупної пропозиції. Рівновага на проміжному відрізку кривої сукупної пропозиції. Рівновага на класичному відрізку кривої сукупної пропозиції.

16. Циклічні коливання та економічне зростання

Макроекономічна нестабільність та нерівномірність економічного розвитку. Економічні коливання. Причини економічних коливань. Показники економічної активності. Тривалість та матеріальна основа економічних циклів. Фази економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Заходи державної економічної політики на різних фазах економічного циклу. Сутність, джерела та чинники економічного зростання. Погляди на економічне зростання. Показники економічного зростання. Типи економічного зростання. Фактори економічного зростання. Моделі економічного зростання екстенсивного типу у закритій економіці. Науково-технічний прогрес як джерело інтенсивного типу економічного зростання. Державне регулювання економічного зростання.

17. Безробіття як наслідок порушення макроекономічної рівноваги

Зайнятість у ринковій економіці. Працездатні, зайняті, безробітні. Структура ринку праці. Природа безробіття. Чинники, що зумовлюють невідповідність між пропозицією робочої сили та попитом на неї. Показники безробіття. Види безробіття: циклічне, структурне, фрикційне. Природний рівень безробіття. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А. Оукена. Заходи держави по обмеженню безробіття. Безробіття в Україні.

18. Інфляція як макроекономічне явище

Суть і причини інфляції. Рівень інфляції. Темп інфляції. Види інфляції за

темпами зростання цін. Інфляція за критерієм прояву. Інфляція за критерієм причинності. Збалансована і незбалансована інфляція. Очікувана і неочікувана інфляція. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Інфляція грошей. Соціально-економічні наслідки інфляції. Втрати домогосподарств від інфляції. Вплив інфляції на доходи. Вплив інфляції на заощадження. Вплив інфляції на перерозподіл доходів. Інфляція і стимули до праці. Втрати економіки від інфляції. Вигода від інфляції. Антиінфляційні заходи. Індксація доходів. Політика регулювання доходів. Інфляція в Україні у 90-х роках ХХ століття та на сучасному етапі. Чинники інфляції. Антиінфляційні заходи держави.

19. Податково-бюджетна (фіскальна) політика. Проблема дефіциту державного бюджету та державного боргу

Зміст та мета податково-бюджетної (фіскальної) політики держави. Стимулююча та стримуюча фіскальна політика. Інструменти фіскальної політики. Складові податкової системи. Сутність податків та їх роль у формуванні бюджету. Принципи і механізми оподаткування. Види податків: прямі і непрямі, загальнодержавні та місцеві. Ставка податку. Прогресивні, регресивні та пропорційні податки. Податкові надходження. Крива Лаффера. Особливості оподаткування в Україні. Державний бюджет. Доходи та видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит і бюджетний надлишок. Фактичний, структурний і циклічний бюджетний дефіцит. Джерела покриття бюджетного дефіциту. Державний борг країни.

20. Грошово-кредитна (монетарна) політика держави

Зміст та мета грошово-кредитної політики держави. Ринок грошей. Чинники попиту та пропозиції грошей. Рівновага на грошовому ринку. Роль банків у регулюванні грошового ринку. Банківська система країни. Види банків. Функції банків. Центральний банк країни. Інструменти монетарної політики. Експансіоністська і рестриктивна монетарна політика. Політика «дорогих грошей». Політика «дешевих грошей». Світовий досвід використання кейнсіанської та монетаристської грошово-кредитної політики. Грошово-кредитна політика в Україні.

21. Світова торгівля. Торговельний баланс країни. Державне регулювання міжнародної торгівлі

Міжнародний поділ праці як основа сучасних міжнародних економічних відносин. Форми міжнародних економічних відносин. Світове господарство та місце в ньому окремих країн. Міжнародний поділ праці як фактор розвитку світового господарства. Глобалізація: сутність, причини виникнення, суперечливі наслідки. Економічні причини виникнення світової торгівлі. Теорії міжнародної торгівлі: абсолютні і порівняльні переваги. Вигоди міжнародної торгівлі. Формування світових цін. Сучасні тенденції розвитку світової торгівлі. Торговельний баланс країни, його значення та структура. Сальдо торговельного балансу. Причини виникнення дефіциту торговельного балансу та протидіючі заходи держави. Зовнішньоторговельна політика. Фритредерство (вільна торгівля) і політика протекціонізму. Інструменти торговельних обмежень. Тариф (мити), імпорتنі квоти, ліцензії, добровільні експортні обмеження. Демпінг. Міжнародні організації з регулювання

торговельних відносин між країнами. Світова організація торгівлі (СОТ). Україна і СОТ.

22. Міжнародна валютна система. Міжнародні гроші

Зміст міжнародних валютних відносин. Види валют. Чинники попиту на іноземну валюту та пропозиції валюти. Взаємозв'язаний рух товарів, послуг, капіталів і грошей у відносинах між країнами. Платіжний баланс країни. Національна валютна система. Міжнародна валютна система. Міжнародна ліквідність, валютний курс, валютні ринки та міжнародні валютно-фінансові організації. Етапи розвитку міжнародної валютної системи. Система золотого стандарту. Система золотовалютного (золотодоларового) стандарту. Ямайська валютна система (плаваючих валютних курсів). Види світових грошей. Чинники впливу на валютний курс. Формування валютних курсів в Україні.

23. Міжнародні валютно-фінансові організації

Необхідність існування та зміст діяльності міжнародних валютно-фінансових організацій. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Світовий банк. Європейські міжнародні фінансово-кредитні організації. Співпраця України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.

24. Форми міжнародного підприємництва та науково-технічного співробітництва

Суть, передумови та причини міжнародного підприємництва та його риси. Форми міжнародного підприємництва. Спільні підприємства: зміст та правові основи діяльності. Вільні економічні зони: види та особливості формування. Науково-технічне співробітництво. Інтеграція України у світову економіку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань вступників

«Відмінно» – (90-100 – А): абітурієнт глибоко і повно володіє знаннями з економіки, вільно володіє понятійною системою, правильно вибудовує описові, порівняльні та класифікаційні характеристики економічних явищ; різноаспектно характеризує економічні явища або закономірності, порівнює їх, ілюструє свою відповідь правильно дібраними прикладами, супроводжуючи їх повним та глибоким коментарем; виявляє уміння формулювати та вирішувати пошукові завдання; порівнює різні точки зору, концепції, підходи, посилається на наукові джерела.

«Добре» – (82-89 – В): абітурієнт глибоко і повно володіє знаннями з економіки, понятійною системою, правильно вибудовує описові, порівняльні аспекти відповіді, різнобічно характеризує економічні явища або закономірності, порівнює їх із подібними; ілюструє свою відповідь правильно дібраними прикладами, супроводжуючи їх повним та глибоким коментарем; виявляє уміння формулювати та вирішувати пошукові завдання; але у відповіді зустрічаються незначні похибки, що не впливають на загальне розуміння економічних явищ та процесів.

«Добре» – (74-81 – С): абітурієнт повно володіє знаннями з економіки, понятійною системою, правильно вибудовує описові, порівняльні аспекти відповіді, характеризує економічні явища, порівнює їх із подібними; ілюструє відповідь прикладами, супроводжуючи їх коментарем; виявляє уміння формулювати та вирішувати пошукові завдання; у відповідях зустрічаються помилки, що в основному не впливають на загальне розуміння економічних явищ та процесів.

«Задовільно» – (64–73 – Д): абітурієнт володіє основами знань, умінь та навичок з економіки, понятійний апарат засвоїв неповно, припускається помилок у формулюванні основоположних положень, класифікацій та порівняльних характеристик економічних явищ; не володіє належним обсягом інформації та недостатньо її усвідомив – не вміє використовувати опрацьовану інформацію у відповідях, у відповіді трапляються помилки.

«Задовільно» – (60-63 – Е): абітурієнт володіє основами знань, умінь та навичок з економіки, понятійний апарат засвоїв неповно, припускається помилок у формулюванні основоположних понять, класифікацій та порівняльних характеристик економічних явищ та процесів; не володіє належним обсягом інформації та недостатньо її усвідомив – не вміє використовувати опрацьовану інформацію; у відповіді наявні суттєві помилки.

«Незадовільно» – (35-59 – FХ): абітурієнт не володіє достатнім обсягом знань, умінь та навичок з економіки, не засвоїв понятійний апарат, побіжно характеризує економічні явища; відповіді містять суттєві фактичні помилки.

«Незадовільно» – (1-34 – F): абітурієнт не володіє достатнім обсягом знань, умінь та навичок з економіки; не засвоїв понятійний апарат, не характеризує економічні явища та процеси; відповіді містять помилки, що свідчать про повне нерозуміння матеріалу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Карпюк Г. І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. Інститут модернізації змісту освіти. Донецьк. 2021. 108 с.
2. Козак Ю. Міжнародна економіка в питаннях і відповідях. К. : Центр навчальної літератури, 2019, 228 с.
3. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. Одеса : НУ "ОЮА", 2020. 85 с.
4. Ковтун О. І., Куцик П. О., Башнянин Г. І. Глобальна економіка: монографія. Львів : Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
5. Лебедева О., Белоцерковец В., Завгородняя О. Міжнародна економіка : підруч. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
6. Макроекономіка: базовий курс [Електронний ресурс] : навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] К. : КНЕУ, 2016. 254 с.
7. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навч. посіб. за ред. Н. Бутко, С. Шкарлет. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 528 с.
8. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
9. Підприємство [Текст] : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. Харків : УкрДУЗТ, 2018. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. 241 с.
10. Писаренко С.М. Особливості сучасного розвитку світової економіки. Курс лекцій. Львів, ЗІКЦ, 2016 .
11. Рогач О.І., Намонюк В.Є. Світова економіка : навч. посіб. К. : ІМВ, 2018. 279 с.
12. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
13. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 616 с.
14. Солодкий М. О., Резнік Н. П., Яворська В. О. Основи біржової діяльності: навч. посібник; за ред. М. О. Солодкого. Київ : ЦП Компринт. 2017. 450 с.
15. Федоренко В. Г. Основи економічної теорії. Підручник / Федоренко В. Г., Ніколенко Ю. М., Діденко О. М. та ін. К.: Алерта. 2015.

Додаткова:

1. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка : монограф. / за ред. О. І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
2. Гронтковська Г.Е., Ряба О.І., Венцурик А.М., Красновська О.І. Міжнародна економіка : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 382 с.

3. Мартин О.М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
4. Міжнародні економічні відносини: підруч. / за ред. Ю. Г. Козак. К : Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
5. Патица Н. І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д.Г. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури 2019. 560 с.
6. Політична економія: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. За ред. К. Т. Кривенка. К.: КНЕУ, 2016.
7. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations, Oxford University Press, 2020. 364 p.
8. International Relations: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 176 p.
9. Illarionova N. International Economics. Microeconomics (Міжнародна економіка. Мікроекономіка). К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 316 с.
10. Macroeconomics (The Pearson Series in Economics). Pearson; 6th edition (January 5, 2017). 744 p.
11. Salvator D. International Economics, 13th Edition. Wiley, 2019. 720 p.